ಬೋರ್ಡ್ ಬಿಲ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಸಿದವಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಲಿಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈಗ ಬೇರೆ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ಅರ್ಬನ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಡ್ರೈನೇಜ್ ಬಿಲ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಸೈಕ್ಲೋಸ್ಟೈಲ್ ಮಾಡಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈಗ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

3.00 P. M.

MOTOR VEHICLES (MYSORE AMENDMENT) BILL, 1973.

MOTION TO CONSIDER

SRI AZEEZ SAIT (Minister For Labour): Madam, I beg to move.

"That the Motor Vehicles (Mysore Amendment) Bill, 1973, be taken into Consideration."

MADAM SPEAKER: Motion moved

"That that Motor Vehicles (Mysore Amendment) Bill, 1973, be taken into consideration."

*Sri AZEEZ SAIT: Madam, according to the provision under Section 44 of the Motor Vehicles Act, 1939, the Regional Transport Authority for the Bangalore District has been constituted. There is no provision under the said Act for the constitution of another R. T. A. exclusively for the city of Bangalore The present R. T. A. is in charge of issuing the driving licences, and permits to all types of motor vehicles operating both in the city and rural districts of Bangalore.

(SRI AZEEZ SAIT)

The number of motor vehicles in Bangalore City are considerably increasing day by day which has resulted in a number of accidents and offences under the Motor Vehicles Act and Rules. In view of the enormous increase in the number of Vehicles, the present R. T. A. is unable to cope up with the increased work. In order to have better control over the public service vehicles regarding the issue of driving licences and permits and to take departmental action particularly against autorickshaws and taxies and to lessen the work of the present R.T.A. of Bangalore District and to ensure quick disposal of cases, it is found necessary to constitute a separate R. T. A. exclusively for Bangalore City as in the case of Madras.

In accordance with the provision under Section 45 of the Motor Vehicles Act, the R.T.As. are empowered to grant all types of permits to the motor vehicles including the contract carriages.

It was found that the R. T. As under the powers vested in them were granting contract carriage permits indiscriminately. These contract carriages were indulging in picking up and setting down passengers en route on nationalised routes and operating on fixed routes in violation of the conditions of the permits and in actual practice they were plying as regular stage carriages. These clandestine operations by the contract carriages have severely affected the revenues of the Mysore State Road Transport Corporation and this might ultimately nullify the schemes of nationalisation.

Since the measures including the penal provisions had no desired effect in preventing these clandestine operations by contract carriages, it was considered necessary to take away the powers of R. T. As in granting contract carriage permits for two or more regions and to

vest them in the S. T. A. to ensure better control over contract carriges by amending Section 45 of the Motor Vehicles Act.

Coming to amendment of Section 60 of the Motor Vehicles Act, it provides for the cancellation and suspension of the permit in cases of the violation of the conditions of permit by the holder of the permit. As the penal provisions under the Act and Rules had not deterred the contract carriage operators from violating the conditions of permits an amendment to Section 60 of the M. V. Act was considered necessary to provide for deterrent penalities. In accordance with the new provision, the second breach of the conditions of the permit will result in suspension of the permit and the third breach will result in concellation of the permit. Keeping this in view, the Motor Vehicles (Mysore Amendment) Ordinance, 1970 was promulgated by the Governor of Mysore on 29th October 1970 amending Sections 45 and 60 of the M. V. Act. A Bill to replace the Ordinance was published for being introduced in the Legislative Assembly on 23-12-1970. Since the Bill could not be introduced in the Assembly owing to the dissolution of the L. A., the Ordinance ceased to be operative after the expiry of six weeks from 23-12-1970.

Coming to the new Section 114 A to the M. V. Act. it provides for penalties for the offences committed by persons for obtaining driving licence and Conductor licence fraudulently. Today even in the case of small offences the persons have to be prosecuted before a Magistrate Court, and there is no provision for compounding of such offences under the Act. This section, seeks to give the power to compound small offences.

These are the three or four amendments. It is a very small amending Bill and I request the Hon. Members to lend their support to it.

MR. DEPUTY SPEAKER IN THE CHAIR

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಕೋಟೆ) :— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರು ವೆಹಿಕಲ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಇತರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಕೇವಲ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೇ ಬೇರೊಂದು ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಅನು ಕೂಲವಾಗಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಎಷ್ಟೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದರೂ ಕೂಡ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಎಷ್ಟೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದರೂ ಹಾಗೂ ಅಡ್ಡಿಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ತಂದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಲಂಚರುಷುವತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸು ವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಸ್ಸಹಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ನಾನು ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ಈ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸುಗಳು ಎಷ್ಟು ಪ್ಯಾಸೆಂಜರುಗಳನ್ನು ತಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈಗ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ಯಾಸೆಂಜರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬಸುಗಳಿ ಗಿಂತ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಓಡಾಡಿದರೆ, ಯಾರೂ ಕೂಡ ಖಾಸಗಿಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡು ವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್ಸುಗಳು ಟೈಂ ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಹೋಗು ವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾಗವೂ ಸಹ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಸ್ಸುಗಳು ಯಾವ ಕಡೆ ಹೋಗಬೇಕೋ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಿಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜನರು ಏಕೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಖಾಸಗೀ ಜನಗಳು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ಸನ್ನು ಏಕೆ ನಡೆಸಬೇಕು, ಅವರು ಏಕೆ ಲಾಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮೂಲಭೂತ

ವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಯಿದೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವ ತನಕ ಈ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ಸನ್ನು ತೆಗೆಯು ವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಖಾಸಗೀ ಜನರನ್ನು ಸಾಹುಕಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದೇ ಇರುವುದೇ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ಸಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನನ್ನ ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸುಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆಮಧ್ಯೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಜಾಗವೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗಂಟೆ ಗಟ್ಟಲೆ ಕಾದರೂ ಜಾಗ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬ ಖಾತರಿಯಾದರೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೇಗೋ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗವನ್ನು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನೀವು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇವಲ ಇಂತಹ ಕಾಯಿದೆ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ, ಅದರ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನರ ಸೇವೆ ಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಇಂತಹ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕೇವಲ ಲಂಚರುಷುವತ್ತುಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನವಿಯೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ನೆಯದಾಗಿ ಜನಗಳ ಸೌಕರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪಯಾಣಿಕರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ಸನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಾದರೆ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಚಾಸಿಸ್ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೇರ್ ಪಾರ್ಟ್ಸ್ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬಸ್ಸು ರಿಪೇರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಬೂಬು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತ ವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ. ಅನಂತರ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ)

ಹಾಕಿ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ನೀವು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ರೋಡ್‌ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಿ. ಆ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ. ನಾವೇನೂ ಬೇಡ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ತರುವುದರಿಂದ ಬರೀ ಲಂಚರುಷುವತ್ತುಗಳು ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ನಾನು ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಜನಗಳ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ, ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣವನ್ನು ಖಾಸಗೀ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವಾಗ, ಖಾಸಗೀ ಜನಗಳ ಹಣವನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ಸಿನವರು ಲೂಟಿ ಮಾಡದೇ ಇರುವಂತೆ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್ಸುಗಳು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತಿರತಕ್ಕ ಪ್ಯಾಸೆಂಜರುಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಬಸ್ಸುಗಳು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನಿಲ್ಲುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಈ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಡ್ಡಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಲಂಚರುಷುವತ್ತು ಹೋಗಬೇಕು. ಬೇರೊಂದು ಡಿವಿಜನ್ ಈಗ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಜನಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಲಂಚರುಷುವತ್ತೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ರಿನ್ಯೂಯಲ್ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ರೆನ್ಯೂ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗವೊಂದನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ವೆಲ್‌ಕಂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ತಮ್ಮ ಆರ್. ಟಿ. ಒ. ಆಫೀಸ್ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್‌ಗಳೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಪತ್ತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಬಂದರೆ ಅವು ಸರಿಯಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅದು ಕೂಡ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು. ಅದು ಉತ್ತಮವಾದ ಆಫೀಸು ಆಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಅಬಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ಸನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಈ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ಸನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ನನ್ನ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ) :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ ಏನಿದೆಯೋ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವರು ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಲಂಚವನ್ನು ಹೊಡೆಯುತಕ್ಕ ಒಂದು ಹೊಸ ವರ್ಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಕಾಂಪೌಂಡಿಂಗ್ ಅಫೆನ್ಸಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಫೈನ್ ಹಾಕುವ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ರೀತಿನೀತಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಫೈನ್ ಎಂಬುದಾಗಿ 10 ರೂ. ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ, ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ರೂ. ಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ 9 ರೂ. ಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಈ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಏನಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಹಿಕಲ್ಸ್ ಜನಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಲಂಚವನ್ನೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಈ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರ ದಕ್ಷತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಹೋದ ಕಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಯಾವ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಬ್ರೇಕಿಲ್ಲ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಪಿ ಪರದೇಶಿಗಳು ತಿರುಗಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಡ್ರೈವರು ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸವಲತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಚೆಕಿಂಗೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಬಸ್ಸುಗಳ ಎಂಜಿನ್ ಚೆಕ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳುವವರೂ ಕೇಳುವವರೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿಸ್ಸೆ ಇದೆ. ನಿನ್ನೆ ನಾನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಸವಯ್ಯನವರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳುವವರೂ ಕೇಳುವವರೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ :—ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಾಸನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದುವೇಳೆ ಕಂಡಕ್ಟರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಲಗ್ಷುರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಡೆದಂತಹ 3 ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ತಲುಪಿದೆ ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ.

Sri AZEEZ SAIT :—My friend Mr. Thimmappa should appreciate, within a fraction of a second, I have acknowledged his letter. I have already ordered for an enquiry. The matter has been enquired into and immediate action is taken. He will be intimated of it in due course. Not only in the case of an MLA's letter, even if any other person travelling, if he wirtes to me, I have noted the matter and taken a action. I am proud to say that mal-practices have come down in my Department. The Hon. Member should be charitable enough when speaking not speak for the sake of opposition.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕಂಡಕ್ಟರು ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಆಗ ಸುಮ್ಮನೆ

ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಬೇಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ ನಾವು ಯಾರಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಕೊಡಬೇಕು. ಬುಡದಿಂದ ತುದಿಯವರೆಗೂ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾದರೂ ನೋಡೋಣ ಎಂದರೆ ಯಾರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೇನೋ ಬರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಅಕ್ಷರವೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಓಬೀರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಸ್ಸುಗಳೇ ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಏನು ಬಣ್ಣ, ಏನು ಗುಣ, ಏನು ರೂಪ, ಯಾವ ತರಹ ಸೀಟುಗಳು ಇದ್ದವೋ ಅದೇ ತರಹ ಈಗಿನ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಇದೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಬಹಳ ಅದ್ಭುತವಾಗಿವೆ. ಆ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಸ್ಸಿನ ಸೀಟುಗಳಲ್ಲಿ ತಗಣಿಗಳ ರಾಶಿ ರಾಶಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸುಗಳು ಟೈಮಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೇ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನಗಳು ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ 13 ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ತಿರುಗಾಡುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೋಣಂದೂರು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 4 ಬಸ್ಸುಗಳು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 6 ಸಾವಿರ 8 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಟವಾಡೆಯಾಗಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ತುದಿಯವರೆಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಯಥಾ ಶಕ್ತಿ ಹಣ ಬಟವಾಡೆಯಾಗಬೇಕು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡಾ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಅನೀತಿ, ಅವ್ಯವ

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಹಾರ, ನಡವಳಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಹುಳು ಮುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಚೇತನ ತರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗಂಟು ಹೊರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯವೆಲ್ಲವೂ ಸೋರಿ ಹೋಗವ ಬದಲು ಯಾರು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೇ ಇದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮೊನ್ನೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಸ್ಸು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

4 P.M.

ಯಾರು ದುಡಿಮೆಗಾರರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಒಂದು ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಈ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಆಗ ಅವರು ತಮ್ಮದು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಈ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಡ್ರೈವರ್ಸ್, ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ, ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗೆ ಈ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಯಾರು ಹಣ ಕದಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಕದ್ದರೆ ಅವರೇ ಹಿಡಿದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ಪಾಲು ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುವ

ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಯಾರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವಿರುತ್ತದೋ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪರ್ಮಿಟ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಆರ್. ಟಿ. ಎ. ಮೆಂಬರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಅದೆಲ್ಲಾ ಇದರ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಕೇವಲ ಸೀಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವೊತ್ತು ಪ್ರೈವೇಟ್. ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ನ್ನು ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಡೀ-ಸೆಂಟ್ರಲೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುವುದು ಅಥವಾ ಬಿಡುವುದು ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಷನ್ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರಬಾರದು. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರಿಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿ, ನಮಗೇನೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂರುವುದು ಬೇಡ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ವರೆಗೂ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಹೊಸ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ 6 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ಒಂದು ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಗುಲಾಮಿ ಭಾಷೆಯಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾತ್ರ ಬೇಡ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗಬಹುದೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಆ ಭಾಷೆಯೂ ಸಹ ಆಗಬಹುದು. ತಾವು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೊಸ ಚೇತನವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಬಸ್‌ಗಳ ಬ್ರೇಕ್ ಹೋಗಿದೆ, ಅನೇಕ

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಬಸ್‌ಗಳ ಗೇರ್ ಹೋಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಗೋಡನ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಟೈರ್‌ಗಳು ಕಳ್ಳತನ ವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ? ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ, ಲೋಕ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದಾಗ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನತಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ವಾಗಬೇಕು ಆಗ ಮಾತ್ರ ಲಂಚ ರುಷುವತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಪೋಲಿಸರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಸಹ ರಿವಾಜ್ ಪ್ರಕಾರ ಹಣ ಹಂಚಕೊಳ್ಳುವು ದರಿಂದ, ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹಿಡಿದು ಕೊಟ್ಟವರ ಮೇಲೆಯೇ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ಬಿಡು ತ್ತಾರೆ. ಸಾಕ್ಷತ್ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಏನಾದರು ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆದರೆ ಆಗ ಅವರು ನೋಡಿದರೂ ನೋಡದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವಾದರೂ ಸಹ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಇನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತಕ್ಕ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಅದೆಲ್ಲಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ :—ಈ ಬಿಲ್‌ಗೂ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೂ ಏನೇನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಇಂದು ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಡ್ರೈವರ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಡ್ರೈವರ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪಾಸಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಅದೇ ಕಸಬಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೋಲ್ಟ್, ನಟ್‌ಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇವರುಗಳು ಓದಿಯೇ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಕಲಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಇಂತಹವರಿಗೆ ಮಾನವೀಯತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರ ಜೊತೆ ಹೊಸಬರಿಗೂ ಸಹ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಿ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಇಲಾಖೆ ಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಲಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರಕಾರದವರು ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಾಗೂ ಅವರ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಲಾಭನಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತರುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನಾದರೂ ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸನಗರ) :-ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲು ಬಹಳ ಸೀಮಿತವಾದುದು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ದೇಶ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಟಿ ವಿಭಾಗಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಆರ್.ಟಿ.ಐ. ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಮೋಟಾರು ವೆಹಿಕಲ್‌ಗಳ ಅಫೇನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾಂಪ ಂಡು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಈಗ ಇದರಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಅಮೆಂಡುಮೆಂಟು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದೊಂದು ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಸಮಾಜವಾದೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಹೋಗುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ. ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಯಿಂದ ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಅವು ಸರಿಯಾದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಇಂದು ಆ ರೀತಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಜನಜನಿತವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಈ ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಕಾರಣಕರ್ತರು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಜವಾಬುದಾರಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೇ ಮಾಡುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನಂತೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನನ್ನ ಒಬ್ಬನ ಅನುಭವವೇ ಅಲ್ಲ, ಇದು ನನ್ನ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರ ಅನುಭವವೂ ಹಾಗೇ ಇದೆ. ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ದಿನ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವವರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್)

ಯಾವ ರೀತಿಯು ಜವಾಬುದಾರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ನಾನು ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸರಕಾರದ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತಾಗ ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 60 ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೆಲವು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಇತರ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ತಿಳಿದರೂ ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಸ್ಸಿನ ನೌಕರವರ್ಗದವರು ಅದನ್ನು ಹೊರಗೆ ಇಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬೇಜವಾಬುದಾರಿಯಿಂದ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿನವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದಿನ ನಿತ್ಯವೂ ಇದೊಂದು ತಲೆನೋವು ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ನಾವು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಶಾಸಕರು ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಯಾರು ಈ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಲು ಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರೇ ಇದನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಎತ್ತಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ನಾನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಿಂದ ಬರುವ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದು ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೆ. ಈಗ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ 8-10 ಖಾಸಗಿ ಲಕ್ಸುರಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ದಿನನಿತ್ಯ ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಒಂದು ನಾನ್ ಸ್ಟಾಪು ಬಸ್ಸನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗಾಕ್ಕೆ ಓಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಒಂದು ನಾನ್ ಸ್ಟಾಪು ಬಸ್ಸನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗಾಕ್ಕೆ ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯವೂ ಬರಬಹುದು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿಯವರ ಪೈಪೋಟಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರುವ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕೈದು ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಪುನಃ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಈಚೆಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಚೇರ್ಮನ್ನರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯೇನು ಎನ್ನುವುದೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ ಒಂದು ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಏಕೆ ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳು ಒಂದೇ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ವಿಚಾರಿ ಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಡ್ರೈವರು ಒಬ್ಬರು ಕಂಡಕ್ಟರು ಚಕ್ರ ತಿರುಗಿಸಲು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬ್ರೇಕುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರರು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ

ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು, ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಖಾಸಗಿಯವರ ಬಸ್ಸಿನ ರೇಟಿಗೂ ಸರಕಾರದ ಬಸ್ಸಿನ ರೇಟಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಸರಕಾರದ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ 17 ರೂಪಾಯಿ ಚಾರ್ಜು ಎಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಖಾಸಗಿ ಲಕ್ಷುರೀ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಚಾರ್ಜು ಇವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರಕಾರದ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

SRI AZEEZ SAIT.—I want the Hon. Member to restrict his speech to the amendments in question. He cannot expect me to answer to his points which are not relevant to the subject.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Hon. Member Sri Chandrasekhar, may please be concise and within the scope of the amending Bill. Other wise I will have to call another member. I hope, he will be within the scope of the subject.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ : ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಬಿಲ್ಲಿನ ಕಕ್ಷೆಯೊಳಗೆ ಬಂದರೆ ಕೊಡಬಹುದು, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ : ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ದಿನನಿತ್ಯ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ತರೀಕೆರಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ,....

AZEEZ SAIT.— Again the Hon. Member speaks about the bus. If he gives any suggestions for improvement, I will gladly accept them. The M.S.R.T.C. is an autonomous body.

MR. DEPUTY SPEAKER :—The Hon-Member must restrict himself to the scope of the Bill. If he persists I will have to call another member.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ :....ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಕೋಪ್ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ತರೀಕೆರೆ ದಾಟಿದ ನಂತರ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

SRI AZEEZ SAIT.--What the Hon. Member was doing at that time when the Conductor was taking the passengers without tickets ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ;—ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ತಕರಾರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಂದುಗಡೆ ಕೂಡಿಸಿ, ಹಿಂದುಗಡೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡದೆ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಹಾರ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I have told the Hon. Member many times that if he persists I will call some other members.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ :— ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮದೇನೂ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ಇದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ): ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಇದು ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ ಎಂದು ನಾನ್ನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೀಸನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕಾಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೀಜನಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕ ನಗರ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ದಿನನಿತ್ಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ

ದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅದಕೋಸ್ಕರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹತೋಟಿ ಇರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ರೀಜನಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಇರುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ "It is proposed to have a provision similar to sub-section (2 of Section 45 in respect of grant of permits to transport vehicles proposed to be used in two or more regions inside the State. By invoking the powers under that provision it is proposed to have better control over contract carriages which are being clandestinely operated as stage carriages." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕಾರೇಜ್ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಅವನ್ನು ಸ್ಟೇಜ್ ಕ್ಯಾರೆಜ್‌ಗಳಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕ್ಲಾಂಡೆಸ್ಟೈನ್ ಆಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ. ಮಾನ್ಯ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕ್ಲಾಂಡೆಸ್ಟೈನ್ ಆಗಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜುಗಳು ಓಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ಏಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು, ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಿಗಿಂತ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ನಿನಿಂದ ವರಮಾನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬಸ್ಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಟಾನಮಸ್ ಬಾಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆಯೇ? ಇವರ ಅದಕ್ಷತೆಯ ಆಡಳಿತದಿಂದ, ದಕ್ಷತೆ ರಹಿತವಾದ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತು ಹಲವಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕುರುಡುಗಣ್ಣಿಗಿಂತ ಮೆಳ್ಳಗಣ್ಣು ಮೇಲು ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಇವರು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಈಗ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಫ್ಲೋಟಿಂಗ್ ಪಾಪ್ಯುಲೇಷನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ ವಿಷಯ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇವು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ, ಕ್ಲಾಂಡೆಸ್ಟೈನ್ ಆಗಿ ಓಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯೇ ಕಾರಣ. ಕಾಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಂಪು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಫ್ರೀ ಪಾಸುಗಳಿರುವ ನಮ್ಮಂಥ ಶಾಸಕರು ಮಾತ್ರ ಆ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಯಾತಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಆಂಧ್ರ, ಹರಿಯಾಣ, ಪಂಜಾಬ್, ತೋರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ರೇಟ್ ಇದೆ ಎಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅಶೋಕಾ ಟ್ರಾವಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಡನ್ ಟ್ರಾವಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ 15 ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಥವಾ 16 ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸಿನವರಿಗಿಂತ ಒಂದೂವರೆಯಷ್ಟು ಟೈಮ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಜೀಜ್‌ಸೇಠ್‌ರವರನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಖ ದರ್ಶನ ನಮಗೆ ಒದಗುವುದಿಲ್ಲ.

SRI AZEEZ SAIT.—I have to request the Hon'ble Member who is a well practising lawyer of Shimoga to speak on the subject. He may take some other time for discussing M. S. R. T. C. matters.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಕೆಂಪು ಬಸ್ಸು ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಾಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಇಶ್ಯು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕ್ಲಾಂಡಸ್ಟೈನ್ ಆಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಅಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ರೀಸನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. I have a right to comment upon it. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಹಣದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇದೆ. ನೀವು ಪರ್ಮಿಟ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಜನ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಜನ ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಷ್ಟ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಲಾಂಡಸ್ಟೈನ್ ಆಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ What is your Department doing? ನೀವು ಯಾತಕ್ಕೆ ಕ್ಲಾಂಡಸ್ಟೈನ್

ಆಗಿ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ ? ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗೆ ಏನು ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಡ ದೇಶ. ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಓಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗೆ ಪರ್ಮಿಟನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕೆಂಪು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೂ ಖಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವು ಖಾಲಿಯಾಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಜನ ಎಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅದರ ಮೂಲಕ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ರೇಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಖಾಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತೀರಿ. Still you are telling that your Department is going ahead in a right manner. ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭುಜವನ್ನು ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ 'It is also proposed to amend Section 60 to provide for suspension of the permit for minimum period of two months when there is a second breach of prescribed conditions of the permit and for cancellation of the permit when there is a third breach of these conditions, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ I cannot understand why this amendment has been put forward here.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಮೋಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಚಾನ್ಸ್ ಯಾತಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ?. ಈ 25 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು Again you are repeating the same thing in this amendment bill. I cannot understand this ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಪಾರ್ಡನ್ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗಲಾಟೆಯಾಗಿ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಹೇಳಿದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಈ ಒಂದು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಅಪರೇಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಯಾತಕ್ಕೆ ಈ ಕ್ಲಾಜ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಎಕ್ಸಚಕರ್‌ಗೆ ಹಣ ಬರಬೇಕು. ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಇರುವುದಾದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಬದುಕಿಕೋ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಎರಡು-ಮೂರು ಸಾರಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸರಿ ಎಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. Even for minor offences under the Motor Vehicles Act 1939 and the Rules made there-under, the persons concerned have to be charged before the Court. This causes avoidable inconvenience to the persons involved in such minor offences.'' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. Even in America, I am told, Police have got power to compound offences even on the road or on the spot. I have khown cases where a driver or a owner of a vehicle commits an offence, the Police in America have got ample power to compound those offences. ರಾಂಗ್ ಪಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ 60 ರೂ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕಿ ಫೈನನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಅನುಕೂಲತೆ ಇವೆ. But we cannot compare our departmental people to the Officers in America. ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ಅದರ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭಾವನೆ 25 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕುವ ಕಡೆ 25 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿ ತಾನು 75 ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಕೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣವೇ ಪಾವತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದ ರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ತಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ, ಮಿಕ್ಕ 3 ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ : (ಶೃಂಗೇರಿ) ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ

ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್‌ಗೆ ಆಗಲಿ, ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್‌ಗೆ ಆಗಲಿ, ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕಸಾರಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆರ್. ಟಿ. ಎ., ಎಸ್. ಟಿ. ಎ. ಮೆಂಬರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಇದೆ, ಆರ್ ಟಿ. ಎ. ಮತ್ತು ಎಸ್. ಟಿ. ಎ. ಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ ಕಮಿಟಿ ಮೆಂಬರಾಗಿ ಅನೇಕ ಆರ್. ಟಿ. ಎ. ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಒಂದು ಆರ್. ಟಿ. ಎ. ಆಫೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಾಲದ ಹಿಂದೆಯೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆರ್. ಟಿ. ಎ. ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಲೈಸೆನ್ಸು ಕೊಡುವಾಗ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್‌ಗಳ, ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುವಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವತ್ತು ಕೂಡ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು, ನಾವೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಟ್ಯೂರಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸ್ಕೋಪ್ ಇದೆ. ಯಾವ ತರಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಇವರಿಗೆ ಓಡಿಸತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪರ್ಮಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್, ಇನ್ನೊಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಪರ್ಮಿಟ್ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಮನಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದೆ ಈ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ)

ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನ ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರು ಎಂದು ನಾಲ್ಕಾರು ಸಾರಿ ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಡ್ರೆಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ್ಸ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಆ ಕಾರ್ಯ ಅಷ್ಟಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದಾಗ, ಒಂದೇ ದಿವಸ 35 ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸಸ್ಪೆಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಎಂ, ಎಸ್, ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ನಾನು ನಿನ್ನೆತಾನೆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದೂವರೆ ಘಂಟೆಗೆ ಹೊರಟು ಸುಮಾರು 7—8 ಬಸ್‌ಗಳು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಓಡಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೀರೂರು ಬುಕ್ಕಿಂಗ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಏಜೆಂಟರು ನಿಂತುಕೊಂಡು "ನಮ್ಮದು ಇಂಥ ಸರ್ವೀಸು, ಈಗ ಬರುತ್ತದೆ, ನಿಮಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಕೊಡಿಸೋಣ" ಎಂದು ಹೀಗೆ ಜನಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತಿದಿನ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ನಿನ್ನೆ ಕೂಡ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಅನ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿ. ಇಷ್ಟು ಘಂಟೆಗೆ ಇಂತಿಂಥ ಊರಿಗೆ ಬಸ್ ಸರ್ವೀಸ್ ಓಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಯಾ ಬುಕ್ಕಿಂಗ್ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಜನಗಳನ್ನು ಕರೆಯುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಏಜಂಟರುಗಳು ಪ್ಯಾಸೆಂಜರನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಕೂಡ ಓಪನ್ ಆಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಆರ್.ಟಿ.ಎ.ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಎಸ್.ಟಿ.ಎ.ಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ಪರ್ಮಿಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್‌ಗಳು ಹೋಗತಕ್ಕ ಟೈಮಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಎನ್‌ಕರೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ, ಲಗ್ಜುರಿ ಬಸ್ ಹಾಕಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಚಾರ್ಜಿಗೂ, ಅವರ ಚಾರ್ಜಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದು, ಆ ರೀತಿ ಎನ್‌ಕರೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ಸಿಗತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಟ್ಯೂರಿಸ್ಟ್ ಆನ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಟ್ಯೂರಿಸ್ಟ ಕಾರ್ಸ್ ಎಂದು ಬೇರೆ ಇದೆ. ಅದರ ಪರ್‌ಪಸ್ ಏನು, ಯಾವ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ

ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳು ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಟ್ಯೂರಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಕಾರುಗಳನ್ನು ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ಏಜೆಂಟರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿರತಕ್ಕ ಹುಡುಗರು ಕೂಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಯಾರೂ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಅಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೂಗುವುದು, ಕರೆಯುವುದು, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪ್ಯಾಸೆಂಜರನ್ನು ಬಸ್ ಈಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಹೋಗುವುದು, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಂದುಗಡೆ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ಬಹುಶಃ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯಿತು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಟೈಮಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟುಗಳು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದು, ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಅ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ನಾವು ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಬೇಕೇ ವಿನಾ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಗೂ ಸರ್ಕಾರವೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣ ಒಂದೊಂದು ಇಲಾಖೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೂಡ ಇದೆಯೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ನೋಟೀಸಿಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದೂ, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿರುವುದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಈ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಒಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿ ದಹಾಗೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ.ಎರಡು ಸಾರಿ, ರಿಯಾಯಿತಿ ಇಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ. ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇಡುವುದರಿಂದ ನಾವು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬಿಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲೀ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇರಲೇಬಾರದು.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ)

ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೋ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ, ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ. ಅದು ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಆಯಾ ಪ್ರಭಾವದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೋ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅವರು ಏನಾದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೇ ತಪ್ಪಿಗೇನೇ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್‌ನವರೇ ಹಿಡಿದು ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ವಿಷಯ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಅವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲೇ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಓಡಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಆದರಿಂದ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಲಾಭ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಪಾರ್ಟಿಗೂ ಲಾಭ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇರುವುದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದರೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜಸ್‌ಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಮದುವೆ ಮುಂಜಿಗೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಸ್ಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದ್ದಲ್ಲಿ 2–3 ದಿವಸದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇದು ಒಂದನೆಯ ಸಲಹೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೇ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸಿನ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್‌ಗಳು ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತು ಜನಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಿಕ್ ಅಪ್ ಮಾಡುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಗದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಇಡುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಪರೇಟ್ ಆಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೇ ಒಂದು ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಇಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ

ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಲುಕ್ಸಾನು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್ ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಿ ಓಡಾಡಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕ ಲುಕ್ಸಾನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಪರೇಟ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಇಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಲಹೆಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನು ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ನನಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ :—(ತಿಪಟೂರು) ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್‌ರವರು ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನಗಳ (ಮೈಸೂರು ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ಸರಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗ ಬೇಕಾದಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಕ್ರಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ರೀಜನಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಆಫೀಸನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ರೀಜನಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಆಫೀಸನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಅದನ್ನು 2 ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಅಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ವಿಭಾಗ ಅಂತ ಮಾಡಿ ಇನ್ನು 2 ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳೂ ಕೂಡ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ :—ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಆರ್. ಟಿ. ಎ. ಆಫೀಸ್ ಇದೆ. ಈಗ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೇನೇ ಒಂದು ರೀಜನಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ ಮಂಜುನಾಥ್ :—ಅದನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಅನೇಕ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಹಿತ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರೀಜನಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಗೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಸಲಹೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಮೊದಲು ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನಗಳು ಸಾರಿಗೆ ಬಸ್ಸಿಗಿಂತ ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಕರ್ಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಿಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸಿಕ್ಕದೆ ಜನಗಳು ಏನು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ 20-30 ಮಂದಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರುಗಳು ಮತ್ತಿತರ ವಾಹನಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆಯೋ ಅವಕ್ಕೆ ಕೈ ತೋರಿಸಿ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಜನತೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಇಷ್ಟೆ. ಜನರಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿಗಿಂತ ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲೇ ಜನರು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜಸ್ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಬೊಬ್ಬೆ ಇಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನಗೆ ಸರ್ಕಾರೀ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಪಾಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹಿತ ನಾನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜಸ್‌ನಲ್ಲೇ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ ಸಿ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಸ್ಸು ಓಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಏನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ನೌಕರ ವರ್ಗದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಖಾಸಗೀ ಮನುಷ್ಯ $1\frac{1}{2}$ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ ಒಂದು ಕಾಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಓಡಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಸಾಲಸೋಲಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಆ ಒಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ದುಡಿದು ಲಾಭ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನು ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲಾಭ ಬರಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, ಸರ್ಕಾರದ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದರ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದರ, ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದರ ಇದೆ ಎಂದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಮಾಡಿರುವ ರೂಟ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜಸ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತ ಇವೆ. ಆ ಬಸ್ಸು ಖಾಸಗೀಯವರದ್ದು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೌಕರ ವರ್ಗದವರ ಅದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಈರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಫಾರ್ ಪರ್ಮಿಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಪರ್ಮಿಟ್ಸ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ರೀಜನಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾರಿಂದ ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯೆನ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥಾವರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ನಿಜವಾಗಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಯಾರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈರೀತಿ ಅನೇಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆ ಒಬ್ಬ ಖಾಸಗೀ ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ಹೊಸ ಲಾರಿಯನ್ನು ತಂದ. ಅವನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಸೆಸ್ ಕಟ್ಟ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಲಾರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಟನ್ ತುಂಬುವಂಥ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ)

ಲಾರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸೆಸ್ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಅಂತ ಇದೆ, ಅದರಂತೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವನಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಸೆಸ್ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಅಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಚಲನ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಅವನಿಗೆ ಬ್ಯಾಡ್ಜಸ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವನು ಲಾರಿಯನ್ನು ಓಡಿಸುವಾಗ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಸ್ಟೇಟ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಆಫೀಸರು ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಕೂಡ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

5-0(P. M.

ಲಾರಿಯ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಪರ್ಮಿಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹಿತ ಅವರಿಗೆ 1750 ರೂಪಾಯಿ ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪಿಗೆ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ತಪ್ಪಿಗೆ ಲಾರಿ ಓನರ್‌ಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆರ್. ಟಿ. ಓ. ಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಬೇಕೇ ಎನುವುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಈ ತಪ್ಪಿಗೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರು ಟ್ರೈಲರ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಟ್ರಾಕ್ಟರ ಮತ್ತು ಟ್ರೈಲರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌದೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು ಮತ್ತು ತೋಟಕ್ಕೆ ಮರಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು ಸಹಿತ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ರೈತನಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಧವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಸಾಗಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಅವನು ಬೆಳೆದ ಸಾಮಾನು

ಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರ್ಮಿಟ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ಅನೇಕ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಓವರ್ ಸ್ಪೀಡ್ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಎಷ್ಟೋ ಚಾಲಕರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನುವುದು ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಸ್ಸು ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ

ತಮಗೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ವಾಹನವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇವೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವುದ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸ್ವಾಮಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಲವಾರು ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಆ ಶಕ್ತಿ ತವಗೆ ಇನ್ನು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಕಾಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್ ಪರ್ಮಿಟ್ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದು ಏನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ, ಅದ ದಯವಿಟ್ಟು ಈಗ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಆರ್. ಟಿ. ಓ. ಗೆ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಅದು ಅವರಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಎಸ್. ಟಿ. ಎ. ಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸರ್ಕಾರ ತಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿಲ್ಲು ಏನು ಇದೆ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂತು. ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆದಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಬಿಲ್ಲಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು)

ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿದೆ ಅದು ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ನಾಯಕರು ಸಹಿತ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ಈಗಲೇ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ತರುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ. ಈ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಸರಿಯಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದಂತಹ ಮಸೂದೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಾತ್ ರೂಂ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಅವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಾತ್ ರೂಮುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 10-15 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತಮಗೆ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಿದ್ದರೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ 10 ಪೈಸೆ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನೇಮಕಮಾಡತಕ್ಕ ಇನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಬೇಕು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದೀರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಶ: ಇದೇ ರೀತಿ ಇದೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಆಟೋ ರಿಕ್ಷಾ ಮತ್ತು ಟ್ಯಾಕ್ಷಿಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ನಾವು ಕರೆದ ಕಡೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ತಯಾರಿಲ್ಲ, ಇದು ನನಗೆ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ಆರು-ಏಳು ಗಂಟೆಯಾದಮೇಲೆ, ಆಟೋರಿಕ್ಷಾದವರು ನಾವು ಕರೆದ ಕಡೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯವರು ಕೂಡ ನಾವು ಕರೆದ ಕಡೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಇವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹ ಅಥಾರಿಟಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ

ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ ಯಾವರೀತಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಹಾಕಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಟೋರಿಕ್ಷಾಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರು ಬರಬೇಕು, ಅವರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಏಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ? ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅವರು ನಾವು ಕರೆದ ಕಡೆ ಬಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಚಾರ್ಜ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ನೇಮಿಸತಕ್ಕ ವಿಭಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದು ಆಟೋರಿಕ್ಷಾಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದರೂ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ, ಬರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ್‌ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಇದರಿಂದ ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ, ಆಟೋರಿಕ್ಷಾದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಬಿಲ್‌ಗಳನ್ನು ತರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಆಟೋರಿಕ್ಷಾಗಳವರು ನಾವು ಕರೆದ ಕಡೆ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ 15 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಅವರ ಲೈಸನ್ಸ್‌ನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನಾನು ಮೊದಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 400-500 ಮೈಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಬಾತ್ ರೂಮುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಮತ್ತು ಆಟೋರಿಕ್ಷಾಗಳಿಗೆ ಕಂಡಿಷನಲ್ ಪರ್ಮಿಟ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಇವರುಗಳ ಮಾಡುವ ತಪ್ಪಿನಮೇಲೆ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ಸ್ ಬರೆದರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಓನರ್ಸ್‌ಗೆ ಆಗಲೀ, ಅಥವಾ ಡ್ರೈವರ್ಸ್‌ಗಾಗಲೀ, ಅವರ ಲೈಸನ್ಸ್‌ಅನ್ನು 15 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರೂ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ವೇಮಗಲ) : ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಕಾಯಿದೆ 1939 ಕ್ಕೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ

(ಶ್ರೀ ಸಿ ಬೈರೇಗೌಡ)

ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೂಲ ತತ್ವವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಈ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಾನು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್‌ಸ್‌ಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ ಎರಡು ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಇದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಈ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಉದ್ದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು, ಅವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು—ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಓಡಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಎಂ ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯವರು ಎಕ್ಸಟ್ರಾ ಟ್ರಿಪ್ಸ್ ಕೂಡ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ದಿವಸದ ಆದಾಯ ಎಂ ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಗೆ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂತು. ಇದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ಕೇವಲ 50-60 ಮೈಲಿಗೆ, ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 15 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು 50 ಮೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತದೆ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ನಾವು ಹೋಲಿಸುವುದಾದರೆ, ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ್ದು, ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈಗತಾನೇ ಗಾಢ ನಿದ್ದೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಬಂದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಕೂಡ ಕುಂಭಕರ್ಣನ ರೀತಿಯಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಇಂಥ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ, ಅವರ ಪರ್ಮಿಟ್ ಅನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಪರ್ಮಿಟ್ ಅನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಇದೆ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಕೋಟೆ ಹತ್ತಿರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಂ. ವೈ. ಎಫ್. 101 ನೇ ನಂಬರಿನ ಜೀಪು ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು ಅದು

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಎಂ. ವೈ ಎಫ್. 99 ನೇ ನಂಬರಿನ ಜೀಪು ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಐದು ನಿಮಿಷ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಏಕೆ ಏನು ಸಮಾಚಾರ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಬಸ್ಸಿನವರು 50 ರೂಪಾಯಿ, 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೊಸಬರು ಬಂದಾಗ ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳು, ಇವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. 50 ಜನ ಓವರ್‌ಲೋಡ್ ಇದ್ದರೆ, ಐದು ಜನ ಓವರ್‌ಲೋಡ್ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಕೇಸ್ ಬುಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೇಸ್ ಬುಕ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಕಡಿಮೆ ಓವರ್ ಲೋಡ್ ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ಜನರ ಒಂದು ಫ್ಲೈಯಿಂಗ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಇದೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 130 ರೂಪಾಯಿ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಅಂಕಿ ಅಂತಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಫ್ಲೈಯಿಂಗ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜೀಪಿನಿಂದ ಇಳಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಕಾನ್ಸಟೇಬಲ್ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನೋಡಿ 50 ಸೀಟು ಓವರ್‌ಲೋಡ್ ಇದ್ದರೂ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟೋ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಬರ್‌ದಸ್ತಾಗಿ ದ್ದರೆ, 100 ರಿಂದ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ನವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ, ಲಂಚಗುಳಿತನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವಾಗ ಇವರು ಒಂದು ಪರ್ಮಿಟ್ ಅನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಎಂ. ಎಸ್. ಆ.ಟಿ.ರ್‌ಸಿ.ಗೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಂ ಎಸ್. ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜನತೆಗೋಸ್ಕರ ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಇವರು ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಪಕ್ಷವೇ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಲೀ, ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಒಂದೇ. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂಥ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್. ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 100 ಬಸ್‌ಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದರ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ)

ರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಹೊಸ ಕೋಟೆಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದೆ. ನರಸಾಪುರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಳಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಇಳಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದ್ದರು. ಅದು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಬಸ್ಸು. ಆದರೆ ಆ ಬಸ್ಸಿನ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಿದರೆ ಕಾಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಫುಟ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಜನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವರು. ಕೋಲಾರದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಾಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಿನಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಜು 2 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಅದೇ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3 ರೂಪಾಯಿ ಇರಬಹುದು. ಖಾಸಾಗಿಯುವರು ಕಡಿಮೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ದುರಪಸ್ತು. ದುರಾಡಳಿತ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ, ಚಾರ್ಜ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ದುರಾಡಳಿತವೇ ಕಾರಣ. ಪ್ರಯಾಣಕರಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ 2 ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕಿಸುವರು. ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ತಪ್ಪಿಗೆ ಜನರು ಜುಲ್ಮಾನೆ ತರಬೇಕು.

† SRI AZEEZ SAIT.—In one breath they want that strict control should be maintained and there should be no pilferage. In another breath they do not want me to take action against the passengers who collude with conductors and travel without tickets. I cannot understand this socialism of theirs.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I can understand provided the hon. member had intimated by way of a letter or representation to the Minister concerned or the Chief Minister.

SRI AZEEZ SAIT.—All that I want to say is that they are saying this so that it will come in the press.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಕೇಳಿ ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪು ಅವರದೇ, ಜೈಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವರು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member is trying to be effective. I could have understood if he had intimated the matter by way of representation or letter or by organising local agitation or protest. If he says that he had written a letter on such and such a date and had not received even an acknowledgement, that would have been still more effective.

SRI KONANDUR LINGAPPA.—On a point of order, Sir

ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ ;—ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಪರ್ಮಿಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇಂದು ಅನೇಕ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲೂ ನಿಲ್ಲದೆ ಎಸ್ಸುಗಳು ಓಡುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವುವು, ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ, ಪರ್ಮಿಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈ ದಿವಸ? ಅವರು ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಏನು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಇದು? ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಚಾರ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಳಿದರೆ ನಾವು ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲೆಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ ಇಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—Point of order, Sir, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾಗದ ಬರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರಲಿ ಎಂದು ಇದೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವರು ಎಂದು ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಹೇಳುತಾರು. ನಮ್ಮ ಜನರು ತಿಳಿಯಲೆಂದು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು.

MR. DEPUTY SPEAKER : The hon. member Sri Lingappa appears to be eager for a ruling. We must take the import of what the Hon. Minister said. He said that there is no representation in black and white from the hon. member in regard to this matter. If he had represented to the Minister or Government about it, that would have had more force. In the absence of a letter or representation to the Minister in the matter, when he is suddenly raising it on the floor of the House, the Hon. Minister said that he is doing so for some other purpose. There is nothing to say that he is not justified in saying so. We must not make a mountain out of a mole hill. It is perfectly justified to make an accusation and it is equally justified to rebut it. Otherwise, the debate will be lifeless.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ: ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತರುವ ವಿಚಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುವ ಹಕ್ಕು ನಮಗಿದೆ. ಜಟಕ ಹೊಡೆಯುವವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವ ಮಾತಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್ ಹನುಮೇಗೌಡ : ಎಂ. ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯ ಅನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕಸಲ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಷ್ಟು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸಾವಿರದೊಂದನೇ ಸಾರಿ. ಅವರು ಜನರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ : ಅದು ಸರಿ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದೇ ?

5-30 p. m.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ:— ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ವಸೂಲ್ಮಾಡಿದ 40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಈ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಸಂಸ್ಥೆ ಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಜನರು ಈ ದಿನ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಪಡಬಾರದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವೀಗ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು:- ಆದರೆ ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳು ಈ ಚರ್ಚೆಯಾಗು ತ್ತಿರುವ ಬಿಲ್ಲಿನ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ :— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ನನಗೆ ನೀವೇ ನಾದರೂ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತೊಂದರೆಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ 8,10 ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ನಾನೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಇನ್ನೂ 10,15 ಜನರು ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರ ಛೇಂಬರಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸಿನ ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಏನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ ನಾನೀಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಖಾರವಾಗೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಗದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟುಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆನಂತರ ಆ ಕಾಗದವನ್ನೇನು ಬೆಂಕಿಗೆ ಎಸೆದರೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಗೆಸೆದರೆ ಏನಾಯಿತು ಅದು ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ :- ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅರ್ಜಿ ಯಾವುದು ?

ಶ್ರೀ ಸಿ ಬೈರೇಗೌಡ :—ಕ್ಯಾಲನೂರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಬಸ್ಸನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ :—ಅದಕ್ಕೂ ಈ ಬಿಲ್ಲಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ :— ಈ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಫುಟ್‌ಪಾತಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಅಗೌರವಯುತವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ದಿವಸ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 19 ಜನ ಆರ್. ಟಿ. ಓ. ಆಫೀಸರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಸೆಕ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಬಸ್ಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಿನವರು ಮೂರು ಸಾರ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದು ಸಾರ್ತಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಾಕು ಅವರ ಲೈಸನ್ಸ್‌ಸನ್ನು ಕ್ಯಾನ್‌ಸಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಪೆಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ವಿಚಾರ ಒಪ್ಪಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ :— ಒಂದು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಲೈಸನ್ಸ್ ಕ್ಯಾನ್‌ಷಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ :— ತಾವು ಈ ಕ್ಲಾಜ್ 60 ಕ್ಕೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಹೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ :—

"Suspend permit for such period.........." ಎಂದು ಇರು ವುದರಲ್ಲಿ Exemption should not be given even once.

ಇದನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕವರಾರು ? ಕಲವು ಹುದ್ದೆ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಈ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಖಂಡಿತ ಕಾಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜುಗಳಿಗೆ ಮೂರುಸ್ತಾರ್ತಿ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡುವು ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಐದೈದು ಅಡಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು ತಡೆಯದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವ ರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.

SRI AZEEZ SAIT :- You have been stressing that I can cancel permits for contract carriages. Will you please tell me under what Section I have the power to cancel the permits ? you have not seen the Act.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂಹೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ: ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಸದಸ್ಯರು ಆಕ್ಟನ್ನೇ ನೋಡಿಲ್ಲ, ಓದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ: ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಉಂಟುಮಾಡಲಿ. ಅದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಪರ್ಮಿಟ್ಟಿನ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೂಡಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರಿ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್.—ಪೋಲೀಸ್ ಪರ್ಮಿಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಓಡತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳು ಯಾವುವು ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಈ ಬಸ್ಸು ಮಾಲೀಕರು ಅಪಾರವಾದ ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಓಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಪರ್ಮಿಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಓಡತಕ್ಕ ಬಸ್ಸು ಗಳೆಂದು ಜನರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಕಿವುಡಾಗಿದೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI K. H. PATIL.—(Minister for Agriculture and Forest): Mr. Speaker Sir, the house wanted to have a statement from me about the fertiliser distribution in the State. I think the time is running out today and the house is seized of of this Bill. I have promised to make a statement today. After the statement, there are bound to be some clarifications. Therefore if the house wants to finish this bill, I may be permitted to make that statement tomorrow.

MR. DEPUTY SPEAKER.—You can make the statement tomorrow. We will complete the bill today.

SRI AZEEZ SAIT.—Mr. Deputy Speaker Sir, I have heard carefully the hon. members speaking on the Motor Vehicles Bill for which I have moved amendments in this house. While speaking on the Amendment Bill, they have dragged my attention to the working of the M. S. R. T. C., the conductors and drivers employed in it, recruitment and what not. Sir, I do not want to say any thing more at this moment except to say, with due regards to the hon. members, that some of the speakers at least have not gone through the amendments in detail; nor have they tried to understand the existing Act. It pained me very much to hear some of their criticisms. It is not the people who are cursing the M. S. R. T. C. It is the hon. members of this August house who are speaking in this fashion and who are criticising the M. S. R. T. C. By condemning it in this fashion, they are making people believe that something is gravely wrong with it. The elected representatives of the people who pleaded for nationalisation and who have confidence in it, are condemning the working of the same nationalised transport, and painting a bad picture of nationalisation.

(Interruption)

SRI KONANDUR LINGAPPA.—The hon. minister must withdraw those words.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Sri Lingappa, do you not hear me ? When I am standing on my legs, is it not your duty to resume your seat ?

SRI AZEEZ SAIT.—I am not yielding

ನಾನೇನೂ ತಪ್ಪಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಳ್ಳರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ

SRI AZEEZ SAIT.—It may not be outright condemnation. But such critcism will create a wrong impression in the minds of the public as to how the M. S. R. T. C. is operating. I appeal to them not to create such impression.

SRI T. R. SHAMANNA.—I rise on a point of order. We only suggested that series of improvements were necessary in the working of the M. S. R. T. C. When private luxury buses could be run at lower cost, is it not possible to run M. S. R. T. C. buses efficiently at reasonable rates ? That was the argument placed before the Government. Is that argument in any way offensive against nationalisation ? Nationalised buses must run more efficiently than private buses. Otherwise Government money is being wasted. Can I not draw attention of the Government to that aspect ?

MR. DEPUTY SPEAKER.—A point of order should relate to one or the other Rule of the rules of Procedure ; so that it may be enforced. All that Sri Shamanna meant was that the members only pointed out deficiencies in the M.S.R.T.C. So his point of order requires no reply.

SRI KONANDUR LINGAPPA.—I want opportunity for personal explanation.

SRI AZEEZ SAIT.—I am not yielding

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಳ್ಳರು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅವರ ಬಾಯಿನಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಖೇದವಾದ ವಿಚಾರ.

SRI AZEEZ SAIT.—There are people in this country to judge what he has stated.

What I stated in my last sentence was that some of the members, in their speeches, were to a certain extent, condemning nationalisation of the M. S. R. T. C. in a manner and fashion that the people would feel that there was something wrong wiih the Road Transport Corporation buses and that it was unsafe to travel in them. I appeal to them most sincerely not to condemn nationalised institutions but to help me and guide me in improving those institutions and point out the ways in which the corporation's working could be improved.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ತಾವು ಅಫಿಷಿಯಲ್ಸ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಿವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನದಟ್ಟಾಗಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹ್ಯೂಮರಸ್ಸಾಗಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ತಂತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಷ್ಟೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Although the members were speaking in Kannada I could understand them effectively. Although the hon. minister was telling during the course of the speeches of some members that they were transgressing and were not speaking within the scope of the Bill, they were only suggesting certain remedies to improve the working of the corporation. I do not think anybody has outright condemned the M.S.R.T.C.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ :—ನಿಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ ನೋಡಿ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿವೆ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ, ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಅವು ಇವೆ. ಎಂದು ಏನೋ ಒಂದು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಅವರು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಟೈರ್ ಇಲ್ಲ. ಟ್ಯೂಬ್ ಇಲ್ಲ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಜನರು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಅವರು ಹೀಗೆ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದರೆ ಜನಗಳು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ಆ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಪ್ರಾಣಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಇವೆಲ್ಲ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅವರು ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ :—ತಾವು ಅಫಿಷಿಯಲ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ :—ಅವರು ಹೇಳುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಳ್ಳರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಬೇಡಿ.

(ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಗದವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮೇಜಿಗೆ ಹೊಡೆದರು)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ :—ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಳ್ಳರು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಮೃತಿ ತಪ್ಪಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ :—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ವರ್ತನೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಪೇಪರ್ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇಜು ಕುಟ್ಟಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೂರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

MR. DEPUTY SPEAKER —I am here to protect the dignity of the house. hon. member, Mr. Bhyre Gowda should not exceed limits. It is my sacred duty to protect the decorum of the house. I do not justify any member getting impulsive. No member or minister can afford to get angry in this house, because, there is a sanctity attached to this house.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ :—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಲೆಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಟಿಕೇಟು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳುವ ಧಾಟಿ ಏನೆಂದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಳ್ಳರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬೋನಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I have been quite attentive to all the debate. No hon. member said the workers of the M.S.R.T.C. are 'kallas', and so, that imputation or conclusion or meaning can never be attributed to the speeches made. Let this be very clear.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ :—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ :—ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೂ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. I do not want to put myself to that level.

SRI KAGODU THIMMAPPA.—That means the members have gone to a level below their dignity.

MR. DEPUTY SPEAKER: All that I would urge upon the hon. members and also upon the hon. minister is this. We have to maintain a high dignity and code of conduct while participating in the discussion.

SRI AZEEZ SAIT.—The minister is the only man who has committed sin. If the hon. member wants to hit on my head, what can I do? The members are not prepared to receive any hit.

MR. DEPUTY SPEAKER :—I would never allow it. How can it be done? I curbed the hon. member immediately, when he said it.

SRI AZEEZ SAIT.—You were good enough to pull him up.

SRI H. T. KRISHNAPPA—-Please confine your hitting to your party.

SRI M. S. KRISHNAN.—We do not want you to hit us below the belt. That is all.

SRI AEEZ SAIT.—As my friends have said, they are plying vehicles with taxes or without taxes. I have conceded it. It is very unfortunate that these things are happening in this country. Who are the people responsible for it. They are also our own people. I would like to request the hon. members to go through the notes I supplied to them some time ago. If the hon. members had gone through that notes, they would never have talked in this manner. I am sorry, Sir.

SRI T. R. SHAMANNA.—I have read it. He says that we have not read it.

MR. DEPUTY SPEAKER..Mr. Shamanna, please resume your seat.

SRI AZEEZ SAIT.—When I went to Kolar on tour, an increase of Rs. 4,000 to Rs. 5,000 in the collections was noticed by me. Eversince, I was thinking what I should do. As the minister-in-charge of the Motor Vehicles Department, I thought of getting this amendment intro-

duced in this house. Unfortunately, we were not able to discuss as the house adjourned sine-die. I took this opportunity to move this bill and to have a discussion on the provisions. I want the hon. members to understand this. To day, we have got different anomalies. One is indiscriminate issue of permits by the R. T. A., which is a composite quasi-judicial body. No less a man than the Deputy Commissioner is the Chairman and the R. T. O. is the Secretary. There is no rule by which I can ask the Deputy Commissioner to issue a permit. It is a semi-quasi-judicial body. I am taking away the power from the R. T. A. to S. T. A through this amendment. This is in accordance with the directions of the High Court. Only one District *i.e.*, Bijapur District in the State of Mysore, is permitted to issue a state-wide permit. No other district is permitted to issue a state-wide permit

6.00 P. M.

To overcome this, it has become necessary that this amendment is brought before the house for acceptance. These contract carriages and the goods lorries are unable to get permit for more than a district at present without any difficulty. Just to facilitate them to get permit for more than one region, it is found necessary to bring an amendment and this has been brought before the house. The entire power is invested in the State Transport Authority. By a notification we will delegate the power in respect of lorries and state carriages to the State Transport Authority. This is going to control the indiscriminate issue of permit to contract carriages. I have been informing my friends here several times that the M. S. R. T. C. is operating like any other operator. They have already started thinking to take over the contract carriages. The subject is before the M.S.R.T.C The M. S. R. T. C. is an autonomous body. Just because it is an autonomous body. Just because it is an autonomous body, they cannot run their buses without permit. Plying the buses on certain routes have been challenged and the M.S.R.T.C. cannot

Sri Azeez Sait

run the buses without permit on account of the stay orders from the High Court. Therefore, it means the M. S. R. T. C. cannot run the buses without permit like any other operator. If the M. S. R. T. C. is going to nationalise a route, it has to call for objections and go before the concerned authorities for permit. But there is no question of de-nationalisation at all.

SRI T. R. SHAMANNA :—There is a rumour that the Bangalore Transport is going to be given to a private authority. If it is a fact let the Minister come out with facts and figures. You were also of the same opinion on some other day.

SRI Azeez SAIT :- When I was talking on the prev-ous occasion, I simply said that the Bangalore Trans-port has to be improved and some inefficiency is increas-ing the re day by day. Time and again I have replied in that way. Please do not have misconceived ideas and not have any presumptions of your own. Let us be frank about it.

Amendment of Section 60. In this Act there is no power mandatory to cancel a permit. Section 60 lays a provision for imposing penalty. To-day what is happen-ing for offences? They are imposing penalty. Let us make it a mandatory provision to cancel the permit if it is required. For the first offence seizing of vehicle: for the second breach of condition suspension of the vehicle; and if there is a third breach of conditions cancellation of permit. This is how we have provided. You are all practising lawyers and you know how to do things in this connection. All of a sudden we cannot cancel the permit. We have to give some chance. This is a democratic system of Government. Chances will have to be given.

Section 114A. This is about compounding of offences This is a simple matter. These are small punishments imposed for driving vehicles without licence, driving the vehicle without observing the formalities fixed by the department etc. We have to send them to emergency court. This Section empowers the officers of the R.T.O to compound the offences and see that these people are not harassed. This is a new insertion as Section 114A. There is nothing beyond this. As I already told we are forming an office of *R*. T. O. for the City of Bangalore We have brought these amendments for improving the efficiency of the department and you will all appreciate the intention of the Government and see the amending bill is passed.

Sri Byre Gowda has brought to my notice that there is a move to remove the prosecuting inspectors from this Department. It is an idea working in my mind since a long time. No state has got these posts. There are 19 posts and these prosecuting inspectors have got a very limited job. They have to go to the courts and attend for the prosecuting cases put by the Motor Inspectors and they are having no other work. No state in the country is having these posts. The Motor Vehicle department is a lucky department unlike any other department and I cannot touch even a chaprasi.

SRI KAGODU THIMMAPPA :—Is there a post called chaprasi ?

SRI *A*ZEEZ SAIT :—Chaprasi means a peon. It is a Urdu word. Let us leave it at that. Now, the hon. members have spoken for a long time on this bill. I want to remove the mistake or confusion among the members. some of the hon. members talked about the corruption prevailing in the Motor Vehicles Department and they have also alleged that for effecting transfers of even Attenders, few thousand rupees would be demanded from them.

Sri Azeez Sait

Some of the opposition members stood up and protested against the remarks of the hon. minister).

Mr. DEPUTY SPEAKER :—The hon. members should have some restraint and patience in hearing the speech of the hon. minister.

SRI M. S. KRISHNAN.—I have a point of order Sir. My point of order is this: I did not participate in the discussion which took place on the bill. The reply which the Hon. Minister is giving does not form part of the bill and when it does not form part of the bill, whether he is entitled to speak anything on the face of this earth?

Mr. DEPUTY SPEAKER :— The hon. member is perfectly justified in raising a point of order. In fact, I did point out to the hon. minister that the points which he was dealing with were outside the scope of the bill. But he said that he was saying just as a passing remark. That is why I told the hon. members that they should restrict themselves to the scope of the bill. Even before raising the point of order, I enquired whether it was within the scope of the bill. He said that certain hon. members made certain remarks and just he was referring to them in a sentence.

SRI AZEEZ SAIT.—With due respect to the chair, I may inform the house that it was not at all my intention to talk beyond the scope of the bill, but I have heard during the deliberations of this bill certain remarks made by some hon. members against the department which I was rebutting them. They referred to certain points which did not have a bearing on the bill. They referred to the corruption and favouritism prevailing in the department.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I request you to please restrict your remarks to the bill.

SRI AZEEZ SAIT.—Unless I rebut those remarks made against my department, they remain unanswered. I cannot simply pocket those remarks. I am very anxious to have an efficient administration and with that end in view I have thought of reorganisation of the department I appeal to the hon. members of this house not to magnify the defects but offer useful suggestions to improve the efficiency of the department. With these few words, I thank the chair.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That the Motor Vehicles (Mysore amendment) Bill, 1973, be taken into consideration."

The *motion was adopted* :

CLAUSES 2 to 5

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That clauses 2 to 5 both inclusive do stand part of the bill."

The *motion was adopted* :—

Clauses 2 to 5 both inclusive and were added to the Bill.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That clause 1, long Title the Preamble and the Exacting formla do stand part of the Bill."

The *motion was adopted* :

Clause 1, etc. were added to the Bill

MOTION TO PASS

SRI AZEEZ SAIT (Minister for Transport and Labour).- I beg to move :

> "That the Motor Vehicles (Mysore Amendment) Bill, 1973, be passed".

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

> "That the Motor Vehicles (Mysore Amendment)Bill, 1973 be passed."

The motion was adopted and the Bill was passed.

MR. DEPUTY SPEAKER.— The House now stands adjourned to meet again at 1 P. M. tomorrow the 4th September 1973.

The House adjourned at Seventeen Minutes past Six of the clock to meet again at one of the clock on Tuesday the 4th September 1973.

ANNEXURE A

THE MYSORE AGRICULTURAL PRODUCE MARKETING (REGULATION) (AMENDMENT) BILL' 1973.

(L. A. Bill No. 45 of 7)

A BILL further to amend the Mysore Agricultural Produce Marketing (Regulation) Act 1966.

WHEREAS it is expedient further to amend the Mysore Agricultural Produce Marketing (Regulation) Act, 1966 (Mysore Act 27 of 1966) for the purposes hereinafter appearing ;

Be it enacted by the Mysore State Legislature in the Twenty-fourth Year of the Re-public of India as follows :—